

Написано от Христо Христов
Сряда, 02 Май 2012 12:04

Сайтът Държавна сигурност.com представя досието на Неврокопския митрополит Натанаил. Той беше [обявен от комисията по досиетата](#) като секретен сътрудник „Благоев” на Първо главно управление на ДС (разузнаването) от 1980 г.

Част 1 хвърля светлина върху съдържанието на досието му и е отделено място на първото му агентурно донесение като доверена връзка на 14 отдел „Културно-историческо разузнаване” в ПГУ през 1978 г. Тогава той е студент по богословие в Атина, Гърция.

В **част 2** се разкрива, че благодарение на предложение на водещия му офицер в ПГУ полк. Христо Маринчев, направено пред патриарх Максим, Светият Синод възвежда Натанаил в архимандритско достойнство. Церемонията се провежда само 4 дни след срещата между патриарха и водещия му офицер, който по това време работи под прикритието на шеф на Комитета по църковни въпроси.

В **част 3** се разказва за първите агентурни сведения, които Натанаил дава в качеството си на секретен сътрудник „Благоев” броени дни преди да бъде издигнат като архимандрит през октомври 1980 г. след застъпничеството на водещия му офицер полк. Маринчев пред патриарх Максим.

Част 4 проследява агентурните сведения, предоставени от Натанаил в началото на 80-те години.

Написано от Христо Христов
Сряда, 02 Май 2012 12:04

Последната **част 5** съдържа неговите донесения след 1983 г., сред които се откроява тази за армията и църквата в Гърция, както и информация от Източно-църковния институт в гр. Регенсбург, Германия, където е на специализация.

⋮

Писма до ментора от ДС

От писмата на Натанаил до зам.-началника на 14 отдел „Културно-историческо разузнаване“ в ПГУ полк. Христо Маринчев се разбира, че той нарочно е пропуснал част от изпитите си по време на следването в Гърция, за да остане по-дълго време там.

През февруари 1981 г. информира, че петима монаси от „Великата Лавра“ на Атон, ще посетят България. На тях е оказано внимание в консулството в Солун, но от Министерството на външните работи на Гърция се опитали да осуетят идването им.

След като в началото на следването си в Атина Натанаил се изкушава и приема гръцка финансова помощ, на което не гледат с добри очи, както от Светия Синод, така и от ДС, архимандритът вече се обръща за разрешение към своя ментор в разузнаването полк. Маринчев.

В писмо до него от Атина през 1981 г. Натанаил му пише следното:

“За да не се получи смущение или съблазън ви пиша най-напред на вас. Поканен съм от Синайския архиепископ Дамян и Екзарха на Божигробските метоси в Гърция архимандрит Иринея на техни разноски в Ерусалим и Синай.”

Написано от Христо Христов
Сряда, 02 Май 2012 12:04

Агент „Благоев“ информира водещия си офицер, че има намерение да пише писмо на българския патриарх за разрешение да пътува с чужда помощ.

Разминаване с манастира „Зограф“

Въпреки че в досието на секретен сътрудник „Благоев“ се съдържат данни за намерението на Първо главно управление на ДС да го назначи като техен човек за игумен на българския манастир „Зограф“ в Света гора, това не става.

През лятото на 1981 г. Натанаил пише до полк. Маринчев, че различни монаси го питали дали няма да дойде при тях на Света гора. Въпроси, на които той отговорил, че това зависи от Светия Синод, който където го прати там ще отиде.

Самият Натанаил посочва, че ще изиска да получи документи и разрешение от Светия Синод да го изпрати на послушание в Зографския манастир. Пътят му обаче не се пресича със „Зограф“

Завръщане в България

През 1984 г. е назначен за протосингел на Ловчанската митрополия. След като Натанаил се мести в Ловеч там е посетен от полк. Христо Маринчевски. В рапорт до началника на 14 отдел той го информира, че „посетих Ловеч където се срещнах със СС „Благоев“ на новото му работно място“.

Той му споделил, че битовите условия са добри но имал други трудности. Те

Написано от Христо Христов
Сряда, 02 Май 2012 12:04

произлизили от това, че живеят в една сграда с неговия пряк началник, който го търсил по всяко време и му възлагал различни дейности. Казал му да има търпение и да прояви послушание. Не се споменава името на човека. Маринчев отбелязва, че се е срещнал с началника му и го запитал как е новия му помощник. Той казал, че е доволен.

Гръцката църква във въоръжените сили

През април 1984 г. Натанаил предоставя друго интересно агентурно сведение. То отново е от Гърция и се отнася до организацията на Църквата във въоръжените сили на южната съседка. В информацията е посочено, че връзката между Св. Синод и армията по това време се осъществява от високопреосвещения митрополит на Хиос, Псарон и Инусон Дионисий.

В гръцките въоръжени сили религиозната дейност – духовна и икономическа – е зависима от Светия Синод. Тя се ръководи се от архимандрит Стефанос Сахпелидис, полковник, който упражнява надзора над всички военни свещеници, на офицерите, както и на редниците-богослови.

Представена е структурата на управлението на религиозните дела в Г.Е.Е.Т.А.. Изградени са две секции, като първата е за управление на персонала (военните свещеници). Втората е за религиозно възпитание – съставя програми и занимания.

СС „Благоев” изтъква, че за духовното служене в армията се полагат особени грижи и усилия от страна на отдела на Божественото проповедническо слово за задоволяване на духовните нужди и освобождаване от присъщите за младата възраст на военнослужещите проблеми. Военните свещеници са 27 на брой и са придружени от редници-богослови, които обхождат всекидневно военните поделения.

Духовни беседи се изнасят редовно по радиото и предавани и по телевизията, а а също така редовно се извършва тайнството на светата изповед във военните лагери и части.

Написано от Христо Христов
Сряда, 02 Май 2012 12:04

Активна е противоеретическата дейност, изразяваща се в изнасянето на беседи и разпространението на брошури в армията, като обект са и изкореняване на някои обществени язви – богохулство, псувни, наркотици и алкохолизъм.

Религиозно служене в погранични застави се извършва от районните военни свещеници с божествени литургии и треби (водосвети, молебени) и с подходящи проповеди. Религиозно служене се извършва и в болниците и във военните заводи.

Под грижите на Дирекцията на религиозните въпроси на армията в частите, арестите и заставите се основани библиотеки с разнообразно съдържание за образование и ползва на военнослужещите

Хоровете взимат участие в религиозните обреди и церемонии на въоръжените сили.

В донесението е описано е и т. нар. социално служене. В социалния отдел на Дирекцията по религиозни въпроси чрез свещениците се полагат грижи за материално подпомагане на бедните войнишки семейства най-вече пред велики празници.

Посочени са официални празници на въоръжените сили и списък на военнослужещите свещеници.

Църквата има присъствие и в гръцката полиция. Религиозното служене се извършва от полицейски проповедник архимандрит Авсевиос Пистолис, който служи в храма на полицейската школа. Богослужене се извършва в училищата за офицери и редници, в училищата за специализация на офицерски кадри.

В ПГУ заключават, че предоставените данни представляват интерес за отделите 02 – „Гърция” и 04 контраразузнавателен отдел.

Написано от Христо Христов
Сряда, 02 Май 2012 12:04

Привързаност към полк. Маринчев от Реденбург

От прочистеното досие на „Благоев“ не става ясно каква е дейността му след 1984 г. В папката с архивни материали са оставени няколко писма, които се отнасят за 1986 г., когато Натанаил е на специализация в Източно-църковния институт в Реденбург, ФРГ.

В едно от тях, писано в Мюнхен през май 1986 г., Натанил информира, че нещата в института не вървели, защото германците много бързо се издали. Той се жалва, че на българите им обръщали малко внимание, но в същото време редовете са пропити от шпиономания. Натанаил твърди, че една от жените е от „специална служба“, а друг служител от института „ме следи“.

Писмото е пропито с благоговееене пред полк. Маринчев и привързаност на Натанаил към водещия му офицер. Това е и последния запазен документ в е запечатано със стара бланка и без дата и година дело на СС „Благоев“. През октомври 1986 г. Натанаил изпълнява длъжността енорийски свещеник при Българската православна църковна община "Св. Йоан Рилски" в Лондон, Англия.

След завръщането си в България от август 1988 г. той е протосингел на Софийската митрополия, а от март 1989 г. е назначен за главен секретар на Св. Синод, като за кратко е и председател на Църковното настоятелство при "Св. Александър Невски". На 25 март 1989 г. в Патриаршеската катедрала "Св. Александър Невски" е хиротонисан в епископски сан с титлата "Крупнишки". От 1 декември 1989 г. епископ Натанаил е назначен за викарий на Софийския митрополит. На 17 април 1994 г. е избран, а на 24 април същата година е и канонически утвърден за Неврокопски митрополит.

Едва през 2012 г., 18 години след избора му за митрополит, агентурното минало на Натанаил става публично достояние, а той се откроява като един от най-ревностните противници на отварянето на досиетата в Българската православна църква.